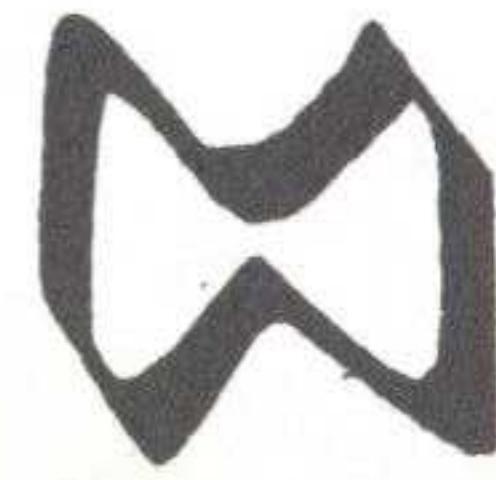

de Zandloper

Periodieke uitgave van de Vereniging Oud-Ede
verschijnt elk kwartaal

18e JAARGANG - nr. 4 DEC 1990

De Eikelakkers, voordat daar flats stonden.
foto: J. Hartgers

m. meeuwissen

Bedrijf: Frankeneng 102
Postadres: Amsterdamseweg 66
6712 GK Ede
08380 - 35050

meeuwissen
voor versheid, kwaliteit en service

ALLES VOOR DE DOE-HET-ZELVER

Autolakken

Draadmateriaal

Gereedschap

Verf

IJzerwaren

* Bezorgen

gratis

Hout Board Triplex

Wandplaten Schroten

Wandweefsel

Dit alles natuurlijk bij

**DOE-HET-ZELF
MARKT**

ELBERT JANSEN V/H DE NOOY

* Wij geven U een
deskundig advies

KOLKAKKERWEG 65 - 67
EDE, TEL. 08380 - 11680

de Zandloper

Periodieke uitgave van de Vereniging Oud-Ede
verschijnt elk kwartaal

18e JAARGANG - nr. 4

DEC 1990

DAGELIJKS BESTUUR VERENIGING

"OUD-EDE"

- voorzitter F. van Beek
Laan 1933 nr. 5
6711 NX Ede Gld.
tel: 08380-11881
- secretaris H.A. Blaauw-de Wit
Beatrixlaan 14
6713 PS Ede Gld.
tel: 08380-11584
- penningmr. J.M. van den Berg
Rogakker 1
6741 ES Lunteren
Tel: 08388-4593
- ere-lid G.W. Bos

AFGEVAARDIGDEN van de Vereniging

- Stichting Ir J. Ubbels
Tegelmuseum v. Irhovenlaan 9
6711 MN Ede Gld.
- Monumenten J.J.G. v.d. Pol
Commissie Burg. Prinslaan 26
6711 KD Ede Gld.
- Museumadres Museum Oud-Ede
Musuemplein 7
6711 NA Ede Gld.
08380-19554
- geopend: maandag t/m vrijdag van
10-12 uur en 14-17 uur.
- Contributie min. fl5,- p. jaar, te stor-
ten op giro 3534268 van
penn. mr. Vereniging
Oud-Ede te Ede.

OVERNAME VAN ARTIKELEN UIT ZANDLOPERS

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen uit dit blad is alleen toegestaan na toestemming van de redactie.

Redactie van het blad De Zandloper

- E. Hendriksen
Gr. Bentincklaan 22
6712 GT Ede Gld.
tel: 08380-1 12 29
- H.A. Blaauw-de Wit
Beatrixlaan 14
6713 PS Ede Gld.
tel: 08380-1 15 84
- eindred./
opmaak S.J. Ouwendijk
Annadaal 22
6715 JA Ede Gld.
tel: 08380-33089

VERANTWOORDING VOOR TEKSTEN

De redactie van De Zandloper is er-
kentelijk voor bijdragen in de copy.

Verantwoordelijkheid voor de inhoud
van historische- en technische gege-
vens blijft uitdrukkelijk voorbehou-
den aan de inzender van de copy.

De redactie neemt geen verantwoording
voor het eventueel niet vermelden van
de bron, etc. bij ingezonden artikelen.

LIDMAATSCHAPSKAARTEN EN MUSEUMJAARKAARTEN

Lidmaatschapskaarten voor leden en
Museumjaarkaarten kunnen tijdens de openings-
uren worden afgehaald aan de balie van het
museum.

Copy voor de volgende ZANDLOPER

Copy voor het eerstvolgende nummer van dit
blad graag inzenden aan de redactie, p/a
Musuemplein 7 te Ede, en wel vóór.....

10/02-91

VAN DE BESTUURSTAFEL

Historisch Museum Ede

Na maandenlang zwoegen van velen kon op 7 september j.l. het museum feestelijk heropend worden. Op het grasveldje van het Museumplein was een tent opgezet waarin de ruim 100 gasten ontvangen werden. Ieder kreeg een consumptie aangeboden door de heren Mulder en Roelofsen van Starlight/Steakhouse. De Burgemeester van Ede, mr. W.Blanken zou de officiële opening verrichten en bij aankomst kreeg mevrouw Blanken een bouquet bloemen aangeboden door de vierjarige Esther Jager.

Toespraak door resp. Burgemeester W. Blanken en dhr F. van Beek, voorzitter van de Vereniging Oud-Ede.

foto's: dhr Pauwsma

Na de toespraken van de voorzitter van Oud-Ede, de heer F. van Beek, en de heer Blanken werd de vlag gehesen door de burgemeester en was het museum officieel geopend.

De open avond voor de leden werd door 54 mensen bezocht en de daarop aansluitende open monumentendag trok 115 bezoekers. De regionale kantklosvereniging heeft de eerste tentoonstelling georganiseerd en ook het groepsbezoek komt op gang.

Mevrouw Groen heeft toegezegd tijdelijk en op vrijwillige basis de leiding van het museum op zich te nemen. Een 30 tal gemotiveerde en enthousiaste vrijwilligers staat haar terzijde. Vanaf de officiële opening op 16 augustus tot het moment van dit schrijven hebben ruim 800 bezoekers de weg naar het museum gevonden.

Burgemeester Blanken en dhr Van Beek heropenen het Museum officieel door het hijsen van de vlag.

foto: dhr Pauwsma

Opslagruimte

De oproep in de vorige Zandloper aan de leden voor opslagruimte heeft geen reactie opgeleverd, maar een advertentie in de krant heeft wel succes gehad. De museumstukken die op dit moment niet geëxposeerd worden hebben onderdak gevonden in Otterlo.

Leidinggevende functionaris

Al drie jaar geleden heeft de vereniging Oud-Ede een aanvraag voor een parttime leidinggevende functionaris ingediend bij het gemeentebestuur en op dit moment lijkt het erop of het voor de derde maal afgewezen wordt. De gehele organisatie van het museum loopt uitstekend onder leiding van mevrouw Groen, maar we kunnen niet op deze hulp blijven rekenen. In de volgende Zandloper meer nieuws hierover.

Bibliotheek en krantenarchief

In de bibliotheek van het museum staan boeken die op de een af andere manier iets te maken hebben met Ede. Deze boeken zijn te raadplegen door geïnteresseerden. Graag van te voren een afspraak maken. Bellen naar het museum en vragen naar mevrouw Groen. Telefoon museum: 19554.

Het museum bezit ook een uitgebreid krantenarchief. We hebben ingebonden kranten van 1917 tot 1920, dan van 1928 tot en met 1941 en tenslotte van 1946 tot en met 1985. Ook deze kranten kunnen geraadpleegd worden. Bij voorkeur van te voren een afspraak maken met het museum en vragen naar mevrouw Groen.

DRUKWERK

Periodieken, jaarverslagen, tijdschriften,
brochures, folders, briefpapier, rekeningen
formulieren in bloks, sets, enz.

BINDWERK

Inbinden van boeken en jaargangen
tijdschriften met goud- of kleurfolie-druk op
boekband.

Archief- en bibliotheekdozen.

Restauratie van antieke boeken en bijbels.

Postverzending

Vouwen en insteken van brieven e.d. in
enveloppen.

Adresseren - sorteren - bundelen.

Bijhouden van adressenbestanden en
leveren van adresplaatjes.

Horaplantsoen 2, 6717 LT Ede, Tel. 08380-79122

**Geen project
of kantoor
is ons te groot!
En geen winkel
te klein!**

Wij zijn gespecialiseerd om projecten-
kantoren en winkels snel en vakkundig
van elke gewenste vloerbedekking en/of
gordijnen te voorzien.
Eigen gordijnen-atelier en meubel-
stoffeerderij.

Eigen showroom.

Ook dit project,
museum Oud Ede, is
verzorgd door:

VD VAN DIJK B.V.
**INTERIEUR
VERZORGING**

ZANDLAAN 16 - 6717 LP EDE
TELEFOON 08380 - 32359

DURF IN MANNENMODE

**ZEKER
MET...**

VAN DE WEERD
Grotestraat 32
Ede **MANSHOP**

Mannen durven steeds méér
in mode. Maar mannen
willen vóór alles: zekerheid.
De zekerheid van topkwali-
teit. De zekerheid van een
topmerk, dus.

Voor een internationaal modeprogramma

Pastorie gered

Het is al weer even geleden dat we via dit blad konden melden dat de familie Jager de villa 'Bij Honck' op zo bijzondere en alleszins verantwoorde wijze had gerenoveerd en omgebouwd tot kantoor voor de advocatenpraktijk. Hierdoor bleef dit beeldbepalende pand voor de Stationsweg behouden.

Met genoegen kunnen we opnieuw mededeling doen van een geslaagde renovatie. Immers notaris Posthuma heeft de oude pastorie van de Hervormde Gemeente doen ombouwen tot notariskantoor. Het pand is wat het exterieur betreft geheel intact gelaten, terwijl het interieur geheel in stijl is verbouwd. Wederom een gelukkig initiatief waardoor een gebouw gehandhaafd blijft en bovendien een zinvolle bestemming heeft gekregen. Hulde aan de notaris en de door hem gekozen architect. Dat het pand niet is afgebroken (waar al plannen voor bestonden), is emotioneel van grote waarde voor veel Edenaren.

Laten we hopen dat de genoemde voorbeelden nog vele malen navolging zullen vinden. Er is al te veel waardevols uit het verleden door afbraak verdwenen.

Egb. H.

OPROEPEN AAN LEZERESSEN EN LEZERS

Volkscultuur

Het in Utrecht gevestigde Informatiecentrum Volkscultuur is op zoek naar landgenoten die zich op de een of andere manier bezig houden met volkscultuur. Het beslaat het onmetelijke terrein van "het leven van alledag". Volkscultuur kan variëren van verzamelen van bidprentjes of stoomminia-

turen, het kan gaan over de manier waarop we eten en drinken, over massacultuur, over het dialect van een streek en ook over de taal van tieners. Veel particulieren en organisaties houden zich bezig met aspecten van volkscultuur, zoals spel, mode, wonen, muziek, kindercultuur, volksgeloof, feesten, tuincultuur en sierraden. Dit gebeurt vaak zonder dat men op de hoogte is van elkaars activiteiten.

Het Informatiecentrum (Lucasbolwerk 11, 3512 EH Utrecht) wil graag zoveel mogelijk gegevens opnemen in het adressenbestand. Daar kunnen de media en ook musea en verenigingen dan weer gebruik van maken. Het Informatiecentrum Volkscultuur gebruikt de gegevens eveneens voor eigen activiteiten, zoals het beantwoorden van vragen, het uitgeven van publikaties, het organiseren van lezingen, tentoonstellingen en cursussen. Wie binnen de Zandloper-kring kan en wil het centrum van dienst zijn?

Vroegere emigranten

In vroeger jaren, laten we zeggen voor de Eerste Wereldoorlog, was emigratie een hachelijke onderneming voor velen. Het contact met de "achterban" verliep moeilijk. Lange tijd was de brief de enige vorm van communicatie tussen emigranten en achtergeblevenen. Van die brieven, stuk voor stuk waardevolle documenten, moeten hier en daar nog wel wat aanwezig zijn. De brieven vormen belangrijk studiemateriaal voor o.a. historici, sociologen, theologen, psychologen en taalkundigen.

Dr. A. Bor (Beatrixlaan 7, 6713 PR Ede, tel. 13695) tracht samen met Dr. H.J. Brinks, archivaris te Grand Rapids (VS),

zoveel mogelijk brieven van emigranten op te sporen. Wie kan hem helpen? Van zo'n brief wordt een kopie gemaakt, het origineel krijgt men snel terug. Het gaat om brieven van en naar de Verenigde Staten of Canada uit de periode 1840-1980. De privacy wordt gegarandeerd.

Kano's vroeger

In de jaren dertig nam in ons land de kano-sport een enorme vlucht. Hoeveel kano-clubs er opgericht werden en hoeveel kano-vijvers er werden gegraven, het moeten er heel wat zijn geweest. Ook in Ede is zo'n vijver gegraven, zoals blijkt uit een foto in het boek "Ede van 1900 tot nu". Het comité Historisch Archief Kanosport wil daar graag het fijne van weten. Wie kan de heer J.C. Honig (Valkenier 207, 6713 RG te Ede, tel. 36229) bijzonderheden verstrekken over de kanoperiode en wie beschikt over fotomateriaal?

Het merkwaardige is dat na 1937 de kano-hausse ineens is ingezakt. Niemand weet de oorzaak daarvan. Een kano bouwde je immers zelf of een werkloze buurman maakte er in die crisistijd een voor een paar tientjes. Wie o wie kan de heer Honig van dienst zijn?

Het grondgebruik in deze gemeente in 1832

In het begin der jaren 80 verzocht de Werkgroep Kadastrale Atlas in Gelderland mij de eerste opnamen van de registers in het kadaster van 1832 op papier te zetten. Het grondgebied van Ede was toen verdeeld in vijf kadastrale gemeentes, t.w. Ede, Bennekom, Geldersch Veenendaal, Lunteren en Otterlo. Vermoedelijk is de totale op-

pervlakte van de gemeente nog groter geweest, omdat de wegen niet genummerd waren (hiervan werd geen belasting geheven) en deze wegen werden dus niet meegeteld. Naar aanleiding van het genoemde verzoek heb ik alles geordend en het resultaat is hieronder te zien:

	<u>EDE</u>	<u>BENNEKOM</u>	<u>GELD. VEENENDAAL</u>	<u>Lunteren</u>	<u>Otterlo</u>	<u>Totaal</u>
Heide	3813.54.15	989.06.27	37.90	2284.81.12	8456.80.40	15544.59.84
Zand	793.14.90	—	—	—	4146.36.70	4939.51.60
Haknout	513.72.71	180.59.12	35.78.53	286.16.37	782.89.22	1799.15.95
Dennebosch	306.52.78	139.69.80	23.50	64.27.57	237.67.56	748.41.21
Opgaande bomen	123.62.13	29.95.34	1.15.60	10.91.88	—	165.64.95
Allee	3.15.20	1.10.80	—	—	—	4.26.00
Elzenbosch	—	4.43.30	—	63.40	—	5.06.70
Berkenbosch	—	1.49.60	—	—	—	1.49.60
Waardenout	—	62.10	—	—	—	62.10
Bouwland	1224.56.50	528.72.53	199.88.30	1359.95.60	565.59.96	3878.72.89
Weiland	2092.11.66	520.45.21	632.52.10	1124.85.01	387.60.24	4757.54.22
Hooiland	—	105.57.40	—	—	—	105.57.40
Huis en erf	29.85.37	16.87.99	7.90.62	30.33.37	15.59.74	100.57.10
Tuin	33.61.10	16.96.90	14.08.09	43.76.96	17.37.86	125.80.91
Boomgaard	10.62.14	7.03.20	1.77.30	4.96.37	67.80	25.06.81
Kwekerij	—	2.01.90	—	—	—	2.01.90
Onbebouwde grond	36.44.18	9.20	1.30	—	—	36.54.68
Pleziertuin	1.72.22	—	—	—	5.36.90	7.09.12
Kerkhof	70.83	50.90	—	52.40	9.40	1.83.53
Veenderij	—	—	45.34.90	—	—	45.34.90
Water	2.03.82	62.50	—	38.40	54.00	3.58.72
Moeras	25.49.80	—	6.82.50	—	—	32.32.30
Rietveld	—	—	—	—	26.60	26.60
Totaal	9010.89.49	2545.84.06	945.90.64	5211.58.45	14616.86.39	32331.09.03
Aantal gebouwen	400	173	284	255	134	1256

Wanneer we de statistiek eens goed bekijken, dan blijkt wel dat er na ca. 150 jaar ontzaglijk veel veranderd is in de gemeente Ede. Niemand van ons heeft kunnen voorstellen dat de gemeente na de Tweede Wereldoorlog zo'n geweldige expansiedrift zou beleven. Toentertijd waren het echt heidedorpen, want ruim 48% was bezet met dat prachtige paarse kleed, dat langzaam maar zeker plaats maakte voor dennenbossen

en bouw- en weilanden. Van de 15% zandverstuivingen is zo goed als niets meer over, deze zijn allemaal beteugeld. Ook de meeste hakhoutpercelen (toentertijd de hoofdopbrengst van het bos) hebben plaats moeten maken voor dennenbossen en andere naaldhoutsoorten. Vele bouw- en weilanden zijn ten prooi gevallen aan de huizenbouw. Opvallend hierbij is dat toentertijd de bouwpercelen een oppervlakte hadden van 100 H.A. en dat over de gehele gemeente slechts 1256 huizen en boerderijen stonden. Onvoorstelbaar! In 1986 waren er 29663 gebouwen. In Bennekom komen we een klein perceel waardehout tegen, hiermede werd griend aangeduid. Pleziertuinen (parken) vinden we in Ede tegenover de HEMA (vroeger Hof van Gelderland) dat de mooie naam droeg van "Rozenhage". De andere pleziertuin lag bij het huis "Harscamp". Alleen in Geld. Veenendaal werd nog turf gestoken, nadien werd er hoofdzakelijk weiland van gemaakt. De veenarbeiders hadden een zeer armoedig bestaan want sommige hadden een huisje van 12 m² (dat is 4 x 3 m), hierin moest worden gewoond, gegeten en geslapen. Velen hadden ook nog een geit of varken, maar om in hun levensbehoeften te voorzien beschikten ze wel over een flinke tuin. Het moeras in Ede lag in de nabijheid van de Kreelseplas en dat in Geld. Veenendaal bij de veenderijen. Zeer waarschijnlijk zal in de komende 50 jaar nog veel meer veranderen in de gemeente, want de expansiedrift is nog lang niet over. Een echt heidedorp is Ede al lang niet meer.

G.A. Ossenkoppele

Cursusaanbod

Het Gelders Oudheidkundig Contact organiseert weer een groot aantal cursussen. Deze hebben betrekking op musea en op geschiedbeoefening. In de eerste categorie vinden we cursussen over registratie en documentatie, interne communicatie en behoud en beheer van museale collecties. De groep geschiedbeoefening betreft o.m. oud schrift, genealogie, heraldiek, streekdrachten, historische geografie, Middelnederlands en speuren naar de sporen van ons verleden. Uitvoerige informatie kan men inwinnen bij de secretaris van onze vereniging (tel. 11584).

Gazenbeek-Stichting

Al eerder is in de Zandloper melding gemaakt van pogingen van de heer L. Fraanje te Barneveld om gegevens te verkrijgen over leven en werken van de Veluwse natuurschrijver Jac Gazenbeek. Er hebben de heer Fraanje al heel wat gegevens bereikt en teneinde te komen tot wat hij noemt "een volledige collectionering van de nalatenschap van de schrijver" heeft hij besloten tot het vormen van een stichting. Al degenen die zich verbonden voelen met de persoon Gazenbeek en denken iets te kunnen bijdragen aan de activiteiten van de nieuwe stichting, kunnen zich in verbinding stellen met de heer Fraanje, Wildforster 92, 3772 WG Barneveld (tel. 03420-16179).

Wie was de Edese Kerkmeester Joachim Janssen dan wel?

Met belangstelling heb ik het artikel ge-

lezen over de torenklokken van Ede door de heer A.G. Steenberghe in "de Zandloper" van juni 1990. Hij gaat o.a. in op het werk en op de persoon van de klokkengieter Peter van Trier en zijn naaste familie. Terloops noemt hij ook de Edese kerkmeester Joachim Janssen, die de rekeningen betaalt. Maar wie was hij? Zo maar een naam die uit het grijze verleden tot ons komt?

Joachim Janssen en zijn vrouw Trijneken van Angeren zijn de stamouders van de Edese familie Van Scherrenburg/Van Scharrenburg. Zij zijn geboren 1575/80. Trijneken waarschijnlijk in Arnhem. Zij koopt op 10 mei 1602 met haar eerste man Henrick Jacobs een huis in Ede, waarin zij al woonden. Joachim komen we voor het eerst tegen in 1610, wanneer hij 1 oord schiltschatting betaalt van een huis in Ede. Op 17 september 1610 tekent en zegelt hij als getuige bij de verkoop van de boerderij "de Grampel" in Bennekom.

Na de kerkbrand van eind 1635 breekt in zijn laatste levensjaar een drukke tijd aan. In juli 1636 lezen we: "Van de verbrande klockenspijse tot Amersfoort te laten vergieten ende fijnieren betaelt door Joachim Janssen voor ider 100 pont 3 gulden 15 stuivers. Waren 3068 pont, maect aen geldt hondert veertien gulden achtien stuiver ende een halven 114-18-8." In de marge: "Hier toe heb ick van mijn eijgen gelt verschooten 73-0-0."

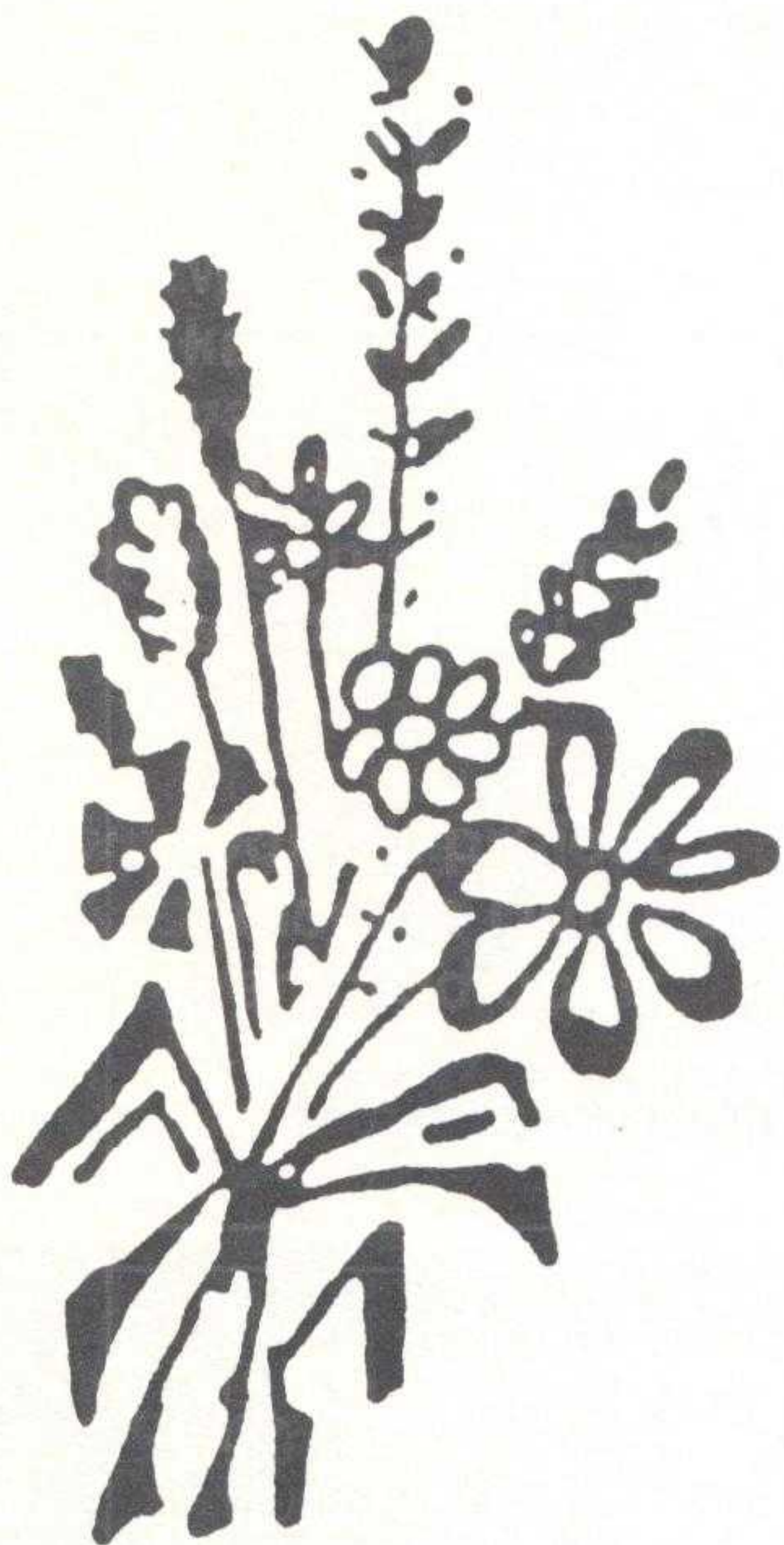
In februari 1640 noteert Johan van Omme: "Noch den 9e july 1636 voor de kerk verschooten 73 gulden, dewelcke Joachim Janssen mede nae Amersfoordt genoomen heeft om 't fineeren van de klockenspies daer mede tho betaelen 73-0-0." Hij wachtte dus bijna 4 jaar om zijn geld terug te krijgen.

De financiën schoten in die jaren te kort. Daarom moesten ze geld gaan lenen: "Den 11e augustij 1636 hebben Joachim Janssen ende ick tot Arnhem van de capteijn Jacques de Wilde ten behoeft van onse kercke alhier opgenoomen de somma van duijssent guldens ende hebben daer voor geloofd voor een jaer tot pensioen te geven den sesthienden penningh enz.. Pro memorie."

"Eodem die over 't haelen van dit gelt mijn collega (=Joachim Janssen), ick ende den voerman verteert t'Arnhem in "de Pauw" ende betaelt twee gulden 2-0-0." Vervolgens gaat Joachim Janssen op 22 augustus 1636 mee naar Arnhem met de klokkenspijs (hij betaalt het waaggeld) en daarna per schip naar het Kleefse stadje Huissen, waar de klokken gegoten werden. Tenslotte weer terug via Arnhem (vertering in "de Gordt").

Op 4 september 1636 wordt de duizend gulden van kapitein Jacques de Wilde door de beide kerkmeesters overgeteld aan Cornelis Cornelissen Wildeman, in presentie van de scholtis en de timmerman Adrijaen Daniels. Daarna wordt het stil rondom Joachim Janssen.

Eerst in juli 1637 horen we weer van hem: "Den 4 julij 1637 met Henrick Franssen afgereeckent van alle de vrachten ende verteeringhen bij de huijsluijden die holt, steenen ende kalck voor de kerck gehaelt hebben tot sijnen huijse gedaen, worden bevonden in slot van reeckeningh dat de kerck aen Henrick Franssen schuldigh was hondert veerthien gulden thien stuiver. Hier van sal de wedue Trijneken zaliger Joachim Janssen ontfangen hondert guldens, de reste te weeten veertien gulden thien stuiver heb ick betaelt 14-10-0.

Wekelijks hebben wij
voor onze klanten
Een keur aan bloemen
en planten
En voor struiken
en bomen
Kunt u ook gerust
bij ons komen

Kwekerij A. van der Meijden

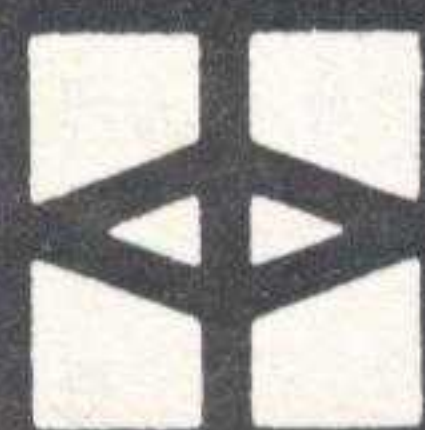
Schaapsweg 80 - Ede - Telefoon (08380) 15615

hartveroverend

Uw hele nieuwe garderobe samenstellen in één zaak. Omdat alles er is en... alles perfect is!

VAN DE WEERD
LADY

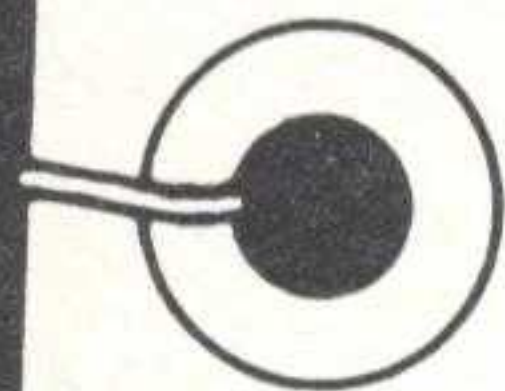
grotestraat - ede

**gordijnstoffen?
ploegstoffen
natuurlijk!**

ze zijn verkrijgbaar bij

Eigen showroom.

VAN DIJK B.V.

**INTERIEUR
VERZORGING**

ZANDLAAN 16 - 6717 LP EDE -
TELEFOON 08380 - 32359

Alsoo dat Trijneken Joachims wegen Henrick Franssen van de kerck competeert hondert gulden. Pro memorie." Dit geld wordt op 28 augustus 1639 terug betaald. De kerk komt er financieel toch wel uit. Op 26 januari 1642 wordt het laatste gedeelte van de schuld aan kapitein De Wilde afgelost.

Uit het bovenstaande leiden we af, dat Joachim Janssen tussen 4 september 1636 en 4 juli 1637 is overleden.

Zijn oudste zoon Henrick Joachimsz den Oltsten is kerkmeester van 1640 tot 1655. Hij wordt in februari 1673 in de kerk begraven. Zijn vrouw Peterken Lamberts eveneens in 1666/67. Hun zoon Lambert Henricks van Scherrenburg (ca 1650-ca 1730) was nog enkele jaren administrerend diaken (1700-1702). Hij is de eerste bij wie de geslachtsnaam vermeld wordt. Met hem begint het familieboek, dat in 1980 is uitgekomen. Eerst eind 1987 lukte het de oudste generaties aan te sluiten. Het is mijn bedoeling om de complete genealogie van de oudste generaties in het Contactorgaan van de Vereniging Veluwe Geslachten te publiceren.

Het beroep van Joachim Janssen is mij onbekend. We kennen hem wel van bijbaantjes als pachter van de impost op de bieren in Ede (vermeld 1611-1612 en 1625-1626) en kerkmeester (1631-1636). Ook leende hij geld uit. In 1631 had hij een vordering van 469 gulden op Derck Wolters van het herengoed "Beterum" in de buurt Doesburg. Laatstgenoemde was in de problemen geraakt "doordien hij mitten brant seer was bedorven en 't sijne quijt geworden."

Men maakt afspraken, maar het lukt niet.

Joachim Janssen krijgt daarom de boerderij in eigendom. A. Penninck van de Rekenkamer in Arnhem geeft opdracht aan "den Erent

Achtbaren ende vromen Goossen van Ommeren mijnen bijsonders goeden Vrint ende schol-tus tot Ede" dat hij op zondag 12 juli 1635 "dese mijne missive in der kercken aldaer openbaerlijck doet afflesen, op dat een ijder die ditselve raecken off aengaen mogen solde, hier van kennisse hebbe, ende sich wachte, die bovenverhaelde quota aent vursseijde herengoet "Beterum" anders te gebruijcken off sich dies te becroeden, als mit voorweten ende believen van de voornoemde Joachim Janssen, op poene van gestraft te worden als geweldeners."

Na hem volgen via zijn oudste zoon 4 à 5 generaties die kleermaker van beroep zijn. Het zijn echte dorpelingen van Ede sinds 1610. De stammoeder zelfs al vanaf 1602. Hun huizen vinden we in het oude centrum van Ede. De familie Van Scherrenburg/Van Scharrenburg is nagenoeg 4 eeuwen verbonden met Ede in lief en leed. In 1980 woonde ca 40% binnen de gemeentegrens van Ede. De bakermat is nog steeds duidelijk herkenbaar.

J.W. van Scherrenburg
te Bennekom.

De buurt Ede-Veldhuizen

Wij zagen de vorige keer dat er op 6 april 1607 een buurtspraak is gehouden waarvan een uitgebreid verslag aanwezig is. Erg duidelijk is het verslag niet. Wat wel duidelijk is, is dat niet ieder zich in het verleden aan de afspraken heeft gehouden. Telkens wordt vermeld welke straf staat op de overtredeing van hetgeen "versproocken" is. "Noch sal die Moller (mole-naar) die mael bewaeren met heiningh ofte toeversicht (vertrouwen) dat die nabueren gene schade geschieden off en muller (de

mulder) sal de schade oprichten". "Item wie des nachts in die Mehen peerden offte Biesten hoedet (offte gras uth die mehen snijdet) sal verbure eene tonne biers ende den schoeter dubbel schot".

"...datmen oick giene perden offte biesten op scheidelvoren sal houden off enigh(en) schaepen op den Ederengh laeten kommen voer die leste gaerff (korengarf) daervan is, t schot op een da(a)lder. Noch sal een ieder met sijn schaep op sijn streack bli-iven bij eene poene va(n) een da(a)lder".

Zoals bleek uit de vorige verslagen, vraagt de bestrijding van wildschade voortdurend de aandacht.

"Die wiltvrede salmen dichte maken. Nha older gewohnte tegens den twaelfften Apri-lis".

Het is nodig nog weer te bepalen dat op de straten geen mest mag worden gedeponeerd, ook geen ashoop, geen "houtsagemeel" en ander vuilnis. Er zijn bepalingen bij die voor altijd zullen moeten gelden, "und dit sal ewelich weerden gecontinueert".

Het water en de overlast ervan vraagt ook altijd aandacht. "Sollen oick die Buer-meesters van Maene(n) ende Velthuisen goe-de opsiicht hebben, dat die Velthuiser schut op sijn behoerliche tijt op ende thoe gesloten weerde".

Om de betrokken buurtmeesters gunstig te stemmen zal aan hun vragen tegemoet worden gekomen. De volgende beslissing gaat dan ook over de verhouding tot Manen en hun waterafvoer.

"Noch sollen dieselve Buurmeisters ahnstondt gaen bij Goert Aertzen boeuwman op die Slundt dat hij dat water kommende ahn die nortsijde van die spendtsteeghe (Spindersteeg) gelijde sijn olde gangen ende wegen. Also dat het den van Manen in hoer (hoger) landeerie gheen schaede en

doe Unnde dat hier oick tot profijt des Buerdes van Velthuisen sal holden eine henxst Beer, veer unnde eenen Brouwketel waervoer hij is genietende ettelijcke Landerie".

Ook met het oog op de waterhuishouding van de buurt is de volgende bepaling vastgesteld:

"Die Velthuiser unnd doesburgerdijcken sollen opgemaectt wesen tegens den Seesten Mey".

Het ambt van Scheuter is geen vaste baan geweest.

"Voir dit jaer 1607 is angenomme(n) Robert Cornelisse(n), voir een Schoeter".

Tenslotte krijgt een van de ambtsjonkers vergunning voor het graven op een stuk land (een kampje werd dat genoemd).

"Die gemeen Geerfden van Velthuisen unnd Ede hebben den Edelen Erenfesten Joncker Carll van Arnhem vergondt ende geconsentiert een kempe(n) oder een stuckesken landes an to graven bij zijn Ed. schot bes an den colck waervan die nabueren binne gecontentiert. (akkoord zijn)".

Om dat alles te kunnen uitvoeren zal de hulp van de Schout worden ingeroepen.

"Van dit alles soll die Scholtus die Schouwe vueren alse dijckgraeff unnde alle voirschreven puncten ende articulen te achtervolgen".

J. Stomphorst.

MUSEUMJAAPKAART - 1991

Bij het ter perse gaan van dit nummer zijn er nog geen Museumjaarkaarten ontvangen en evenmin is al bekend hoeveel de reductie per lid zal bedragen. Ondanks de onduidelijkheid heeft het bestuur besloten in 1991 weer mee te doen aan het verkopen van museumjaarkaarten aan de leden tegen een gereduceerd tarief. Dit als service aan de leden, want financieel voordeel hebben we hiervan niet. Hopelijk kunnen we in de loop van december starten met de verkoop van deze kaarten. Aanbod geldt tot 15 januari 1991.

GLASSCHADE HERSTELLEN

JANSEN v/h de NOOY bellen

Telefoon: 16308

tevens verkoop en plaatsing van alle soorten glas.

SPIEGELS en GESLEPEN GLASPLATEN

ISOLATIEGLAS van THERMOPANE - POLYGLAS

of aluminium voorzetramen.

GLASHERSTEL JANSEN v/h de NOOY

Bettekamp 13 EDE - Telefoon: 16308

SCHILDERSBEDRIJF de NOOY

voor alle onderhoudswerken, zowel binnen- als

buitenwerk, sauswerk, sierpleister, sigmulto, behangwerk

en andere schilderswerkzaamheden.

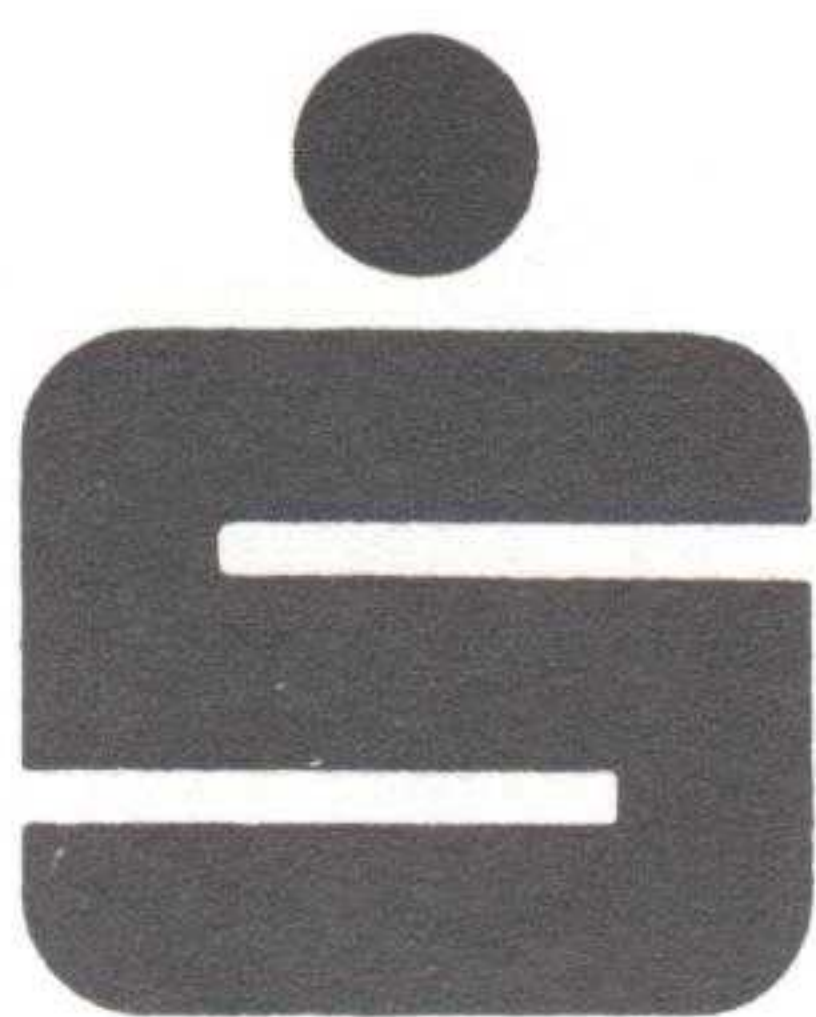
voor informatie naar:

JANSEN

Bettekamp 13 EDE

Telefoon: 16308

vroeger kreeg ik er mijn
spaarzegeltjes
nu regel ik al mijn
geldzaken en verzekeringen
bij de bank met de

**omdat de oudste bank in ede
allang de oude niet meer is!**

**maar nog net zo vertrouwd,
gelukkig!**

**gelders - utrechtse
spaarbank**

ede, bennekom, lunteren, wekerom en otterlo